Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 511321

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 juni 1999
Kadaster deel/nr	82990/54

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Boskoop	Alphen aan den Rijn	Zuid-Holland

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Boskoop	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Boskoop	D			3137

*Omschrijving***

Inleiding

Watertoren in 1908 tot stand gekomen naar ontwerp van J. Schotel met een traditioneel uitgevoerde schacht en een torenopbouw die in materiaalgebruik en vormgeving beïnvloed is door de Art Nouveau. Blijkens de stichtingssteen is de watertoren 30 maart 1909 in gebruik genomen. De toren is teruggerooid gesitueerd aan de Zijde. De watertoren is tot 1976 in gebruik geweest.

Omschrijving

Ronde watertoren met een hoogte van 32,5 meter, bestaande uit een conische schacht in rode baksteen met aan de voet een doorsnede van 8,5 m. en aan de top een doorsnede van 4,5 m. waarop een sterk uitkragende door een betonlaag gedekte bovenbouw in verblendsteen met kantelen die onderling verbonden worden door smeedijzeren hekwerken in Art Nouveauvormgeving. De toren wordt geleed door afwisselend geplaatste langgerekte houten vensters met onderverdeling. In het inwendige van de bovenbouw bevindt zich een ijzeren Intze 1-reservoir met een inhoud van 150 m3 en een diameter van 8 m. Conisch toelopende torenschacht op cirkelvormige grondslag met een rechthoekige vlak gedekte portaaluitbouw, georiënteerd naar de Zijde, op een gemetseld basement met natuurstenen cordonband, dat doorloopt in het portaal. Het eveneens enigszins conisch toelopende entreeportaal heeft een natuurstenen afdekbalk en op de hoeken geometrische gedecoreerde natuurstenen pinakels op een gemetselde verblendstenen

aanzet waartussen een smeedijzeren hekwerk. In oorsprong in het uitgespaarde vlak een bewerkte dubbele entreedeur in een rondboogvormige entree, thans vervangen door een eenvoudige rechthoekige deur met in het spaarveld nieuw metselwerk. In de schacht bevindt zich midden boven het portaal een rechthoekige natuurstenen gevelsteen met het gekroonde wapen van Boskoop en links van het portaal een gedenkplaat. De torenschacht bestaat uit twee geledingen. De eerste geleding wordt afgesloten door een segmentboogvormig fries van rode verblendsteen met natuurstenen aanzet- en sluitstenen waarboven een geaccentueerde natuurstenen band met een uitkragende tandlijst. Op het niveau van de begane grond zijn een viertal langgerekte vensters met natuurstenen onder- en bovendorpels aangebracht. De tweede geleding, afgesloten door een rondboogfries in rode verblendsteen en baksteen, heeft op regelmatige afstanden horizontale rode verblendstenen banden waarin alternerend op twee niveaus vensters zijn aangebracht. De hoger geplaatste vensters zijn voorzien van grotere gedecoreerde natuurstenen sluitstenen. Boven het fries begint de uitkragende ijzerconstructie waarop het metselwerk van de opbouw geplaatst is. De uitkraging, waarachter zich ronde openingen in de schacht bevinden, is in later tijd dichtgemetseld en met een cementlaag afgedekt. In de gemetselde gewelfjes zijn kleine ronde openingen in een honingraatvorm aangebracht.

In gele verblendsteen uitgevoerde torenopbouw op rode verblendsteen plint en afgesloten door kantelen die boven de dubbele vensters zijn gepositioneerd. De kantelen worden verbonden door sierlijke smeedijzeren hekwerken die boven een enkel venster zijn gepositioneerd. Het dubbele venster is door een verblendstenen middenstijl gescheiden maar gekoppeld onder een doorlopend geometrisch gedecoreerde bovendorpel. Kantelen met rode lisenen op bewerkte natuurstenen consoles en bekroond met een natuursteen pinakel waartussen drie langgerekte openingen op horizontale natuursteen ligger en afgesloten door een overstekende natuursteen lijst. Aan weerszijden van de lisenen schuin aflopende natuurstenen blokken waarin de hekwerken verankerd zijn. Onder de hekwerken rechthoekige lisenen in rode verblendsteen.

Inwendig bestaat de opbouw van de watertoren uit een ijzerconstructie met verbindingselementen die aan het ijzeren Intze I-reservoir gekoppeld zijn. Het reservoir steunt op de baksteen schacht. In de smalle open ruimte langs het reservoir leidt een kleine rechte trap naar het dak. Midden in de watertoren bevindt zich de centrale schacht, waaromheen de trappartij is geplaatst. Een zestal eenvoudige houten steektrappen met ijzeren leuningen verbinden de begane grond met de twee verdiepingsvloeren met troggewelven bestaande uit I-profielen met daartussen betonnen gewelfjes. In het inwendige bevinden zich verder nog de oorspronkelijke pompinstallaties, aan- en afvoerleidingen, lekvloer, overstortpijp en oplegringen.

Waardering

De watertoren van J. Schotel uit 1908 is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven watertoren met een torenopbouw uitgevoerd in Art Nouveaustijl. Typologisch van belang vanwege de uitkragende ijzerconstructie waarin het Intze I-waterreservoir is opgenomen. De watertoren behoort tot de belangrijkste werken uit het oeuvre van J. Schotel. De watertoren heeft tevens situationele waarde vanwege de beeldbepalende situering aan de Zijde in Boskoop.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Nutsbedrijf

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 29 march 2024